

Ongevallenstatistiek Vorrangsvoertuigen in Nederland 2016-2017

Het rijden met voorrangsvoertuigen brengt gevaren met zich mee, met name omdat wordt afgeweken van de normale verkeersregels en het weggedrag om die reden voor andere weggebruikers minder voorspelbaar is. Het Instituut Fysieke Veiligheid heeft de ongevallen geregistreerd en onderzocht op basis van mediaberichten, politiegegevens, gegevens aangedragen door de betrokken diensten en interviews met de voorrangsvoertuigbestuurders. Bij de analyse is gekeken naar algemene kenmerken, omgevingskenmerken, voertuigkenmerken, menskenmerken en ongevalstypen.

Aantal verkeersongevallen per jaar

In de periode van 1 januari 2016 tot en met 31 december 2017 zijn in Nederland 148 ongevallen met voorrangsvoertuigen geregistreerd.

	Aantal ongevallen	Aantal ongevallen waarbij betrokkenen van de wederpartij gewond raakten	Aantal betrokkenen van de wederpartij dat in totaal gewond is geraakt
Politie	63	14 (24 %)	21
Brandweer	27	7 (32 %)	8
Ambulance	55	12 (22 %)	13
Overige diensten	3	2 (66 %)	3
Totaal	148	35 (25 %)	45

Tabel 1. Aantal ongevallen en gewonden onder betrokkenen wederpartij

Ernst van de ongevallen met voorrangsvoertuigen

In de tabellen 2 en 3 wordt per voorrangsvoertuigdiscipline een overzicht gegeven van respectievelijk het aantal hulpverleners en weggebruikers dat bij de ongevallen gewond raakte en van de ernst van het letsel.

Onder de overige weggebruikers is naast gewonden ook 1 dodelijk slachtoffer gevallen.

	Aantal gewonde hulpverleners	Waarvan licht letsel, niet naar ziekenhuis vervoerd	Waarvan naar ziekenhuis vervoerd maar niet opgenomen	Waarvan opgenomen in ziekenhuis	Letsel onbekend
Politie	14	5	7	2	0
Brandweer	4	0	3	1	0
Ambulance	4	1	2	0	1
Totaal	22	6	12	3	1

Tabel 2. Gewonden onder hulpverleners

	Aantal gewonde weggebruikers	Waarvan licht letsel, niet naar ziekenhuis vervoerd	Waarvan naar ziekenhuis vervoerd maar niet opgenomen	Waarvan opgenomen in ziekenhuis	Letsel onbekend
Politie	21	3	9	8	1
Brandweer	8	1	5	2	0
Ambulance	13	1	8	3	1
Totaal	42	5	22	13	2

Tabel 3. Gewonden onder weggebruikers

De schade aan de voertuigen was in ruim 40 % van de gevallen niet te achterhalen. Uit de gegevens die wel bekend zijn, blijkt dat in 2016-2017 ten minste 15 voorrangsvoertuigen (9 politievoertuigen, 4 brandweervoertuigen en 2 ambulances) total loss zijn verklaard. Datzelfde geldt voor 21 voertuigen van de overige weggebruikers.

Kenmerken van ongevallen met voorrangsvoertuigen

De meest opvallende kenmerken van de onderzochte ongevallen zijn:

- > De ongevallen vinden verspreid over het jaar plaats, grotendeels tussen 15.00 en 18.00 uur.
- > De ongevallen vinden meestal plaats als de voorrangsvoertuigen onderweg zijn naar ernstige meldingen, ook binnen het spectrum van spoedmeldingen.
- > De ongevallen zijn voornamelijk flankbotsingen en vinden meestal plaats binnen de bebouwde kom.
- > De ongevallen vinden voornamelijk plaats op kruispunten. Deze ongevallen kennen een ernstig verloop, met name als het voorrangsvoertuig door rood rijdt.
- > De wederpartij rijdt meestal in een personenauto.
- > De voorrangsvoertuigbestuurders zijn over het algemeen ervaren, als wordt gekeken naar (werk-)ervaring in jaren, ervaring in aantal spoedruitrukken en ervaringen in aantal kilometers met spoed.

Ongevalstypen

De ongevallen die op elkaar lijken zijn gegroepeerd tot ongevalstypen. Er zijn zeven ongevalstypen te onderscheiden in de dataset 2016-2017:

1. De andere weggebruiker let niet op of vertoont onverwacht gedrag (27%).
2. De voorrangsvoertuigbestuurder rijdt op een kruispunt door rood licht, terwijl de weggebruiker groen licht heeft (25%).
Bij dit type blijkt veertig procent van de voorrangsvoertuigbestuurders te hard te rijden. Gemiddeld reden ze 53 km/u over het kruispunt, waar 20 km/u door rood licht door de brancherichtlijn wordt voorgeschreven.
3. De voorrangsvoertuigbestuurder is bezig met een inhaalactie (16%).
4. De voorrangsvoertuigbestuurder verliest de beheersing over het voertuig (11%).
5. De voorrangsvoertuigbestuurder let niet op of houdt onvoldoende afstand (6%).
6. Er ontstaat een aanrijding door een afdeksituatie, waarbij een voertuig aan het zicht onttrokken is door bijvoorbeeld een groot voertuig of bebouwing (4%).
7. De voorrangsvoertuigbestuurder wordt geconfronteerd met een plotseling uitwijkende weggebruiker naar de vluchtstrook (1%).

Deze factsheet is gebaseerd op het rapport *Ongevallenstatistiek voorrangsvoertuigen 2016-2017* (IFV, november 2018). Dit rapport is te downloaden op www.ifv.nl

Omslagfoto: Olim Bajmat

Voor het dossier Voorrangsvoertuigen zie www.ifv.nl/kennisplein